

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 24. De iis, quæ retardare, & promouere possunt Eleemosynæ vsum,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

ad vitam spiritalem subsidium. Atque in erogatione rei, quæ prioris modi est, præferendos esse eos qui nobis conuinciores sunt carne, ut confanguineis; in erogatione verò illius quæ posterioris modi est, præferendos esse spiritu conuinciores; ut sunt sanctiores, & in spiritali vita instituto nobis magis coniuncti. Vnde soluitur dubium quod latius persequitur Abulensis ad cap. 6. D. Math. quæst. 66. num. potius subueniendum sit parti infideli, quam proximo fidei: illi enim magis subueniendum est subsidio corporali, ut victu, vestitu, & similibus: huic verò magis subsidio spiritali, ut consolatione, correptione fraterna & aliis id genus.

318 Circa tertium notandum est ex Abulens. in sequen. quæst. 71. quod cum elemosynam erogare sit opus liberalitatis, consentaneum esse, ut abundans sit & larga.

Ea autem abundantiam & largitatem esse, vel ex parte dantis, vel ex parte recipientis. Ex parte dantis est larga, quando quis tantum dat quantum sibi decens est dare: sique talis vult statum mutare relinquendo seculum, potest simpliciter largas facere elemosynas: atque adeo, ne quid proprium seruet, simul potius, quam per partes suas omnia distribuere; quantumcumque contingeret ea villiori pretio vendi, & id eo minus habere, quod in elemosynam erogetur. Id quod latè tractat idem Abulens. in præced. quæst. 70. Ratio verò præcipua est, quod proprium habere repugnet essentiali voto religionis, ita vt ne Papæ quidem indulgentiâ possint simul subsistere ex cap. Cum ad monasterium §. finali, de statu monachorum, cum dicitur. Nec existimet Abbas quod super habenda proprietate possit cum aliquo Monacho dispellare: quia abdicatio proprietatis, sicut custodia castitatis, adeo est annexa regulæ monachi: ut contra eam nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere.] hæc ibi. Et certè volentibus sequi, Christus Dominus indixit Math. 10. ne aurum possiderent nec argentum; & in sequen. cap. 19. vt venderent omnia quæ possiderent, & darent pauperibus. Quod verò melius sit citò facere elemosynam, dando pauca pauperibus, citoque ingredi religionem, quam diutius in seculo expectare ut dentur magnæ elemosynæ, constat ex ea epistola D. Hieron. ad Paulinum, ex qua id ipsum latè confirmat Abulensis. Quod si quis statum mutare nolit abundanter & largam sicut oportet, elemosynam censetur facere, quando seruata proportione ad suas facultates, & statum suum, sufficientem eam esse recta ratio dictauerit. Vt enim vituperabilis esset ea, in qua sic deficeret, ut minus quam par esset necessitati pauperis subuenire: sic etiam esset illa, in qua adeo excederet, ut à mendicitate alium liberans, ipse mendicare cogere tur aut suis subtraheret necessaria. Quod cauendum est, quia in eo charitatis ordo turbaretur, estque seruandum illud quod Tobias filio præscribit: Tob. 4. his verbis. Quomodo potueris, esto misericors, si multum tibi fuerit, abundanter tribue: si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude.] Veruntamen circa lapsum à proprio statu & prædictam subtractionem, laudabile esset, etiam de nobis necessariis, secundum conditionem proprii status, aliquid dare in elemosynam: vt fecisse censetur vidua, quæ laudatur à Christo Marci 12. in fine.

319. Iam ex parte recipientis elemosynam hæc censeri potest abundans, & larga dupliciter; vno modo quia sufficienter supplet illius indigentiam: qualiter largam necesse est fieri pauperi existenti in extrema necessitate. Nam si iustus trahatur ad mortem solummodo ut certa pecunia ab eo extorqueatur, tota numeranda esset si aliter non liberaretur; alioqui graue peccatum committeret is apud quem in tali casu plus valeret sua pecunia, quam vita morientis ex cap. Non satis distinct. 86. Extra necessitatem verò extremam, inquit Abulens, licet laudabile sit totam pauperis indigentiam leuare, melius tamen est elemosynam diuidere in plures, vt patet ex cap. Dominus dist. 86. cum dicitur Dominus non vult simul effundi opes, sed dispensari.] id est, non vult omnia simul dari vni, seu diuidi inter multos. Et ex cap. Pulchra ead. distinct. cum dicitur, Pulchra liberalitas est, in ipso quoque dato mensuram tenere, vt abundes pluribus id est, sic dare cui libet, vt possimus dare pluribus; prout interpretatur Abulens in citata quæstione. 71.

Aliero modo elemosyna censeri potest abundans & larga, quia superat indigentiam pauperis, non solum liberans

eum à paupertate: sed etiam diuitem faciens: quod laudabile non est. Immo & ei tantum dare, vt à paupertate liberetur, etiam si diues non fiat, non tam est laudabile quam dare multis, quorum præsentibus necessitatibus subueniatur: ad eum modum quem D. Paulus in priori ad Corinth. 13. indicat cum ait: Si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas.] Nam distributio importat diuisionem rei in partes diuersas tribuendas: vnde glossa ibidem habet; per illud elemosynæ cautelam doceri; vt non vni sed pluribus detur, vt pluribus proficit.

CAPVT XXIV.

Deiis quæ retardare & promouere possunt elemosynæ usum.

SUMMARIVM.

320 Avaritia indignitas.

321 Dignitas elemosynæ, quodque ea in se contineat orationem & ieiunium, sique his magis satisfactoria.

322 Temporalis utilitas elemosynæ.

323 Eiusdem utilitas spiritalis.

324 Elemosyna qua non est facta propter Deum, facienti nec meritoria est æterna salutis, nec satisfactoria.

325 Quando possit præcipienti illam fieri, esse meritoria: & quod per eam vnus non possit mereri pro alio.

326 Facta in charitate propter Deum, vnde habeat quod maioris meriti sit, aut maioris satisfactionis.

327 Sementia Theologorum de peccante ex infirmitate, cui vsus elemosynæ est familiaris.

Præter sanctorum exempla & documenta varia (quæ satis magno numero collecta habentur in quodam libello edito de elemosyna, & operibus charitatis, qui circumscribitur sine nomine auctoris) ad elemosynæ usum inuiantillius tum dignitas, tum utilitas: retardat verò vniuersa avaritia, tam indigna homine, tamque ei perniciosa, quam digna est & vitilis elemosyna.

De qua indignitate multa quidem dici possunt: sed ad notandum aduersus talem nequitiam studium elemosynæ, sufficere proposuisse homini cordaro, fide Christiana imbuto, nihil esse avaro scelestius, nihilque esse iniquius quam amare diuitias vt habetur Ecclesiastici 10. Et ratio est quia per avaritiam, homo rei, quam Deus pedibus ipsius conculcandam de dit, se subicit; in eaque spem suam ac totum studium suum collocat, tanquam de ea faciens Deum suum: vnde ex cap. 3. epistolæ ad Ephes. habendus est idolorum seruus, adeoque alienus ab hæreditate regni Christi & Dei: prout satis Christus ipse indicauit, cum Math. 19. dixit Facilius est camelum per foramen acus transire, quam diuitem in itare in regnum celorum.] Itemque Apostolus in priori ad Timoth. 6. cap. dicens, Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem, & laqueum diaboli, & desideria multa nociva; quæ mergunt in interitum & perditionem. Radix enim omnium malorum est cupiditas.]

Dignitas autem elemosynæ patet ex eo, quod consistat in communicando bonum nostrum, ad subleuandam alienam indigentiam: id quod superioris est atque eminentioris, ex D. Thoma 2. 2. quæst. 30. art. 4. Item ex eo, quod inter bona opera externa oratio, ieiunium, & elemosyna censetur omnium dignissima: quæ aliorum quasi capita: interque eadem tria, elemosyna cæteris potior iudicetur tanquam duo reliqua continens; perinde ac in homine intellectum continet sensum & vegetum; prout docet Abulens. ad cap. 6. D. Math. qu. 32. & communiter tenent Theologum D. Thoma; cuius hæc sunt verba in 4. senten. distinct. 15. quæst. 2. art. 2. ad 2. quæstionem. Elemosyna includit in se virtutem orationis, & ieiunij. Orationis quidem; tum quia elemosyna eum cui data est, constituit debitorem ad orandum & ieiunandum pro eo qui dedit: tum quia elemosyna data propter Deum est quasi quædam oblatio facta Deo; iuxta illud Christi Math. 5. Quod vni ex meis minimis fecistis, mihi fecistis.] Oblatio autem facta Deo, vim habet orationis, tanquam impetratoria: iuxta illud Matt. 5. Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur.] Perinde scilicet ac munus inter homines, vim habet precis ad aliquid ab alio impetrandum, vt bene ait Med. in C. d. de elemo-

elemosyna quæst. 2. §. An autem. Ieiunij vero rationem habet elemosyna, quatenus exteriora bona ad corporis conseruationem ordinantur. Inde enim fit, vt eorumdem subtractio per elemosynam, virtute continet quodammodo ieiunium, quo maceratur corpus: sicut & oratio illud ipsum continet, quia erectio intellectus ad Deum, parit debilitatem corporis. Quocirca elemosyna complexius (vt D. Thomas loquitur, quasi citius plus complectendo) vim habet satisfactionis quam oratio: & oratio quam ieiunium. Id quod insinuat per illud prioris ad Timoth. cap. 4. Corporalis exercitatio ad modicum utilis est.] Vnde, vt D. Thomas addit, elemosyna magis inducitur, tanquam vniuersalis medicina peccati, quæ oratio vt Luc. 11. Date elemosynam & omnia munda sunt vobis] & Daniels 4. Peccata tua, elemosynis redime.] & Tob. 4. Elemosyna ab omni peccato liberat, & non pariet animam ire in tenebras.] & in prioris ad Timoth. 4. Pietas ad omnia villis est promissionem habens vitæ quæ nunc est, & futura.] Quibus verbis Apostolus alludit ad quartum præceptum decalogi de honore, seu subiectione parentum: cui soli apponitur promissio vitæ quæ nunc est, per illa verba. [vt sis longæuitus super terram] ex qua tanti Doctoris tam solida doctrina satis patet, quam commendatus esse debeat: elemosynæ usus illis, quibus cura est facere fructus dignos penitentiarum: vt debet esse omnibus expectantibus æternam salutem. Neque est quod quis propter hæc putet sibi remittendum orationis & ieiunij studium: quia etiam ad satisfactionem pro peccatis præteritis, & ad meritum vitæ æternæ plus valeat illi elemosyna: plerumque tamen ad cauenda peccata futura, & superandas, quæ ad illa trahunt tentationes, minus conducit [vt bene tractat Abulen. in citata quæst. 32. ad 1. tanquam minus scilicet efficac ad carnem edomandam.

Vilitas autem elemosynæ quæ cum dignitate promouere potest illius usum, est tum temporalis, tum spiritalis benedictionis: vt satis ostendunt proximè citata D. Pauli verba: & illud Tob. 4. Fiducia magna erit coram summo Deo elemosyna omnibus facultibus eam. Et confirmatur de temporali per illud quod habetur Proverb. 28. Qui dat pauperi non indigebit: & quod ibidem in præced. cap. 3. præterbitur: Honora Dominum de tua substantia, & de primitiis omnium frugum tuarum, & implebuntur horrea tua facultate, & vino torcularia tua redundabunt.] Quod spectare ad elemosynam constat; tum ex eo, quod in margine ponitur ad idendum, da pauperibus: tum ex eo, quod in sequenti capite 14. vers. 31. is dicitur honorare Deum qui miseretur pauperis. Accedit illud Ecclesiasticus 29. Perde pecuniam propter fratrem, pone thesaurum in præceptis altissimi, & proderit tibi magis, quam aurum:] & illud Psalm. 40. Beatus vir qui littegit super egenum, & pauperem, in die malæ liberabit eum Dominus.] Accedit abundantia rerum quam consecrunt Tobias & Iob, vt videre est in ipsorum historis cap. vltimo.

De spiritali vero vilitate, quæ est remissionis peccatorum & conseruationis in diuina gratia ad æternam mortem euadendum, habentur Sacre scriptura loca: Tob. 12. Elemosyna à morte liberat, & ipsa est quæ purgat peccata [Ecclesiasticus cap. 3. Ignem ardentem extinguit aqua, & elemosyna reficit peccatis:] & cap. 29. Conclude elemosynam in corde pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni malo:] & Isai. 1. Subuenite oppresso, iudicate pupillo, defendite viduam, venite & arguite me dicit Dominus: si fuerint peccata vestra, vt coccinum, quasi nix dealbabitur:] Lucæ 16. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis, vt cum defeceritis recipiant vos in æterna tabernacula.] Accedit etiam quod habetur Matth. 25. de sententia proferenda in die iudicii: quæ si quem non moueat ad elemosynæ usum, amore beatitudinis mouere saltem debet timore æternæ damnationis: sicut & illud Ecclesiasticus 4. Elemosynam pauperis ne desudas, & oculos tuos ne transuectas à paupere.] Cui postea subiungitur: Maledicentis tibi in amaritudine animæ, exaudietur de præcatio illius, exaudiet autem illum qui fecit eum.] Quomodo autem ex elemosyna, cum sit corporæ, talis effectus spiritalis proueniant, efficiet interne an solum dispositio, & difficultatem habet relinquendam Theologis scholasticis, qui in interpretatione D. Thomæ 2. 2. quæst. 32. art. 4. ubi tractant, vt Barnes & Aragon. & Larius Grigon. & Valen. d. sicut 3. quæst.

9. puncto 3. Quia verò ob tales effectus elemosyna, tum gloriæ meritoria tum pro peccatis satisfactoria esse dicitur: oportet exponere, quoniam ad praxim facit, quando contingat eam talem esse, præpositis aliquot documentis ex Abulen. in sequen. quæst. 33.

Quando contingat elemosynam esse meritoriam & satisfactoriam.

Primum est, elemosynam non esse vitæ æternæ meritoriam, nisi fiat propter Deum: ideo enim facta ob inanem gloriam; mercede apud Deum caret ex cap. 6. D. Matth.

Secundum est, neque esse satisfactoriam pro pœna peccatis nostris debita diuinæ iustitiæ. Satisfactio enim tunc contingit, cum aliquid in compensationem datur ei cui debetur: pœnam autem pro peccatis debemus Deo: cui nihil datur per elemosynam, quæ non fit propter ipsum. Vnde sequitur eam non esse satisfactoriam.

Tertium est, etiam si per elemosynam factam primariâ intentione propter inanem gloriam, non satisfiat Deo: satisfieri tamen homini, etiam Dei autoritate eam præcipienti: vt v. g. Confessario eam imponenti in penitentiam. Nam sicut is qui tenetur alteri soluere centum, æquè ei satisficit illa soluendo ob inanem gloriam, ac soluendo ob Dei gloriam: quandoquidem iam vno quam altero modo soluens, se à debita liberat: ita etiam is qui ob inanem gloriam dat elemosynam sibi à Confessario impositam, quamuis nullam pœnam peccatis suis debitam redimat, quia nihil dat Deo; id tamen consequitur, vt præceptum Confessarij non transgrediatur, nec illius violati reus iudicetur.

Quartum est, elemosynam factam solum ob inanem gloriam, posse satisfactoriam esse apud Deum, pro alio qui propter Deum ipsum eam fieri mandauit: vt si defunctus illam iniunxisset hæredi, & hic iniunctam exequatur principaliter ob inanem gloriam: nullo scilicet modo executurus, nisi inde gloriam expectaret. Ratio est: quia in tali casu, defunctus qui elemosynam fieri iussit, cõsetur illam facere iuxta illud. Qui per alium facit, per seipsum facere videtur.] Vnde illius intentio, non autem executoris, spectanda est: ideoque si propter Deum iusserit fieri, propter Deum facta esse reputabitur, quantumcumque executor in ea facienda vanam gloriam propositam habuerit. Quod si defunctus non iusserit fieri sed aliter proprio motu eam pro illo faceret: prodesse illi facta propter Deum, non autem facta propter inanem gloriam; nisi forte ex accidenti; nempe quod contingeret accipientes talem elemosynam moueri ad orandum pro tali defuncto, cuius causâ illam fieri præbunt, etiam si in rei veritate fiat solum ob vanam gloriam.

Quintum est, vnus elemosynam non posse alteri meritoriam esse, nisi possit esse satisfactoria. Ratio est, quia gradus vitæ æternæ non datur alicui propter alterius bonum opus, sed tantum propter suum, iuxta illud posterioris ad Corinth. 3. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisque propria corporis, prout gessit siue bonum siue malum.] & illud Apoc. 22. Ecce venio cito, & merces mea mecum est; reddere vnique secundum opera sua.] Potest tamen quis alium iuuare factâ elemosynâ ad obtinendam illi à Deo gratiam, per quam operetur dignâ salutem æternâ.

Sextum est, elemosynam quæ facta propter Deum ab existente in charitate, meritoria illi est, & satisfactoria; rationem maioris meriti accipere potissimum ex magnitudine fertoris charitatis, quo ipsa fit: rationem verò satisfactoriæ maioris ex magnitudine rei de qua fit: hoc est, ceteris paribus magis meritoriam esse quæ fit ex maiori charitatis fertore: magis verò satisfactoriam esse quæ fit in maiori quantitate, aut in maiori valore. Ratio est, quia sicut in eadem vitam æternam per actum charitatis, ita etiam merentur excellentiorem gradum vitæ æternæ, per actum perfectiorem charitatis. Item cum satisfactio fiat per actum bonum laboriosum, seu pœnalem: quanto elemosyna plus pœnæ habet, tanto ea est magis satisfactoria. Tanto autem plus habet pœnâ, quanto plus per eam res propterea diminuuntur, vt fit cum plura aut pretiosiora in elemosynam dantur. Quare, ea erit tunc magis satisfactoria. Quod intelliget ceteris paribus: quia potest fieri, vt quis inuorem elec-

motynam det cum tanto feruore charitatis, vt non modo plus mereatur, sed etiam plus satisfaciatur, quam alter dans maiorem cum longe minori feruore.

327.

Septimum his addi potest quod ex communi Theologorum sententia Bannes & Aragonius loco citato propositione vltima habent, viros misericordes etiam in peccato existentes, si non ex malitia, sed ex humana fragilitate peccare soleant, ante mortem vt plurimum accipere a Deo veram paenitentiam: sicque euadere damnationem aeternam, iuxta illud Math. 5. Beati misericordes quoniam ipsi misericordiam consequentur. & illud Tob. 4. Elemosyna a morte ab omni peccato liberat, nec animam patitur ire in tenebras. Id quod illustrari potest exemplo quod habetur in actis cap. 10. de Cornelio Centurione. Haecque haecenus de corporali elemosyna. Superest vt de elemosyna spiritali dicamus.

CAPVT XXV.

De elemosyna spiritali.

SUMMARIUM.

- 328 Sacra scriptura auctoritates de septem elemosyna spiritalis generibus.
- 329 Quae & quorum sit obligatio faciendi elemosynam spiritualem.
- 330 Quomodo ea sit inferiorum, respectu superiorum.
- 331 Materia praecipua obligationis faciendi elemosynam spirituaalem, peccatum mortale pendens in futurum.
- 332 Peccatum commissum non pendens in futurum, correctioni iudiciali Superioris subiicitur, etiam delictum paenitentia: non autem correctioni fraternae.
- 333 Obligatio faciendi elemosynam spirituaalem, materia potest esse peccatum veniale, cum inducit probabile periculum peccati mortalis, alias non.
- 334 Peccans ex ignorantia inuincibili quando sit corrigendus.
- 335 Ad eandem obligationem, certa notitia peccati, de quo proximus est corrigendus, ita requiritur, vt dubia aliquando sufficere possit, idque quando.
- 336 In dubio Praelatus tenetur de peccato subditi inquirere non item alius.
- 337 Omittenda correctio fraternae, non item iudicialis, cum ex ea peccator fieret peior.
- 338 Quod procedit etiam si spes sit, quod ex tali correctione postea emendabitur.
- 339 Non est omittenda correctio ex qua scitur proximus non futurus deterior, etiam si dubitetur an futurus sit melior.
- 340 In dubio ne proximus deterior fiat, correctio adhibenda est, quando nulla alioqui spes est eum liberandi ab anima interitu sempiterno.
- 341 Adhibenda est correctio fraternae, quando scitur, quod ea non nocet, etiam si dubitetur an profutura sit.
- 342 Omittenda est, cum aequale dubium fuerit an profutura sit, an vero nocitura, nisi esset extrema illius necessitas. Neque est obligatio illam faciendi, quando ne apud alios quidem speratur ex ea utilitas.
- 343 Opportunitas ex parte personae requisita ad obligationem faciendi elemosynam spirituaalem.
- 344 Opportunitas requisita ex parte loci & temporis.
- 345 Quando licitum sit correctionem fratris differre.
- 346 Quando dilatio fraternae correctionis sit meritoria, quando peccatum mortale, & quando veniale.
- 347 De mansuetudine coniungenda cum prudentia, in corrigendo delinquente.
- 348 Homo priuatus spirituaalem proximi necessitatem cognoscens, tenetur ei subuenire si possit sine suo incommodo.
- 349 Debemus amittere bonum nostrum spirituale, bono spiritali proximi.
- 350 Non licet peccare ob quodcumque spirituale, siue bonum consequendum, siue malum fugiendum.
- 351 Quomodo accipiendum sit, quod ex duobus malis eligendum sit minus.
- 352 Cui periculo peccandi liceat se exponere pro salute animae proximi.
- 353 In extrema necessitate spiritali proximi, debemus ad subueniendum ei, velle pati aliquam iacturam in bonis nostris spiritalibus.
- 354 Quid extra eam necessitatem.
- 355 In omissione exercitiorum spiritalium cauendum nobis est ab affectu carnali.

356 Ob eandem a charitate & obedientia profectam, nihil meriti deperditur.

357 Triplex necessitas spiritalis, communis, grauis, & extrema, & quae in vnaquaque earum sit obligatio subueniendi proximo.

358 Praecepto diuino obligamur vitam corporalem, exponere pro spiritali vita proximi.

359 Quod procedit cum necessitas spiritalis proximi fuerit extrema.

360 Item cum necessitas grauis fuerit, procedit comparatione eorum quibus ex officio cura salutis animae incumbit.

361 Non item comparatione aliorum: quibus tamen laudabile est tale discrimen subire.

Spiritalis elemosyna, qua quis a proximo miseriam peccati repellere non ihericorditer conatur, tanto praestantior est corporali, quanto malum peccati, peius est malo corporali.

Illius septem esse genera ostensum est in 19. cap. praecedenti. De quorum primo, quod est docere, habetur in Psalm 50.

Docebo iniquos vias tuas. & Daniel. 12. Qui docti fuerint fulgebunt quasi stellae firmamentis; & qui ad iustitiam erudiunt multos, in perpetuas aeternitates. De secundo vero, quod est consulere, habetur ad Galat. 6. Si praecipuus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, huiusmodi instruite in spiritu lenitatis. De tertio, quod est corripere, in Psalm. 140. Corripiet me iustus in misericordia & in Ecclesiastico cap. 19. Corripe amicum, corripe proximum; & Math. 18. Si peccauerit in te frater tuus, vade & corripe eum inter te & ipsum solum, &c. De quarto, quod est consolari, in prioria Thessal. ca. 5. Corripite inquitios, consolamini pusillanimes, suscipite infirmos, patientes estote ad omnes. De quinto, quod est condonare offensam. Luc. 6. Dimitte, & dimitte mihi. De sexto, quod est sustinere defectus aliorum, ad Rom. 15. Debemus nos firmiores, inbecillitates infirmorum sustinere. De septimo denique, quod est orare pro alijs, Iacob. 5. Orate pro inuicem vt saluemini.]

Ostendunt autem eiusmodi verba eam, quam nostrum

statum est considerare, obligationem faciendi talem elemosynam.

Quae obligatio intelligitur etiam ex cap. Prouidentium & cap. Consentire distinct. 83; & cap. Facientis distinct. 86, & ex cap. Tum Sacerdotes 24. quaest. 3. confirmantque antedicta de obligatione ad elemosynam corporalem faciendam; cum non minor, immo maior, sit miseria spiritalis quam corporalis; deo que magis exigens charitatis & misericordiae subsidium. Quae de causa perinde censenda est sub mortali esse, ac corporalis: nam respectu eorum qui ipsa spiritali inquam elemosyna, indigent: quam eorum qui eam facere possunt: etsi in his aliqua diuicitas notatur: nimirum quod quidam arctius alijs ad eam obligentur. Etenim Praelati subditis suis in spiritali necessitate subuenire obligantur non tantum lege charitatis; sed etiam ex proprio munere, & quadam lege iustitiae. Quod idem iudicium est de ijs qui stipendium capiunt, aut mercede conducuntur ad subleuandam spirituaalem indigentiam. Sicigitur maior est pastorum, quam aliorum obligatio docendi suae curae commissos ignorantes necessaria ad salutem: prout satis patet per statutum Concilii Tridentini, sess. 24. de reform. cap. 4. & 7. Maior similiter est iuandis consilio, obligatio consiliariorum, qui in eum finem constitutum habent stipendium, aut mercede conducuntur quam aliorum. Maior item est corrigendi peccantes obligatio Superiorum siue Ecclesiasticorum, siue Laicorum, quam aliorum. Accorrigendi non tantum correctione fraternae, sed etiam iudiciali, per punitionem in bonum commune. Cuius rei maxime gratia, Principibus tributa, & vestigalia penduntur; & Iudicibus Magistratibus stipendia publica assignantur. Quod idem iudicium est de alijs qui mercede ad tale quid conducuntur. Dici quoque potest, maiorem esse patris familias in ordine ad suos subditos quam priuatae personae; cum ex suo munere teneatur peculiari ratione, ipsis suis prospicere & particulare bonum ipsorum curare.

Obligatio subditorum faciendi spirituaalem elemosynam suis Superioribus.

SECTIO I.

Immo maiorem esse subditorum in ordine ad suos superiores, ob peculiare debitum his benefacendi, quan-